การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ

(เครื่องมือของสังคม กับการพัฒนากระบวนการนโยบายสาธารณะ)

พระราชบัญญัติ สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

- ธรรมนูญ ว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ
- มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาวะ

กรอบทิศทาง การพัฒนา สุขภาพพระสงฆ์ ในทุกระดับ

มหาเถรสมาคม

- แผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- มติมหาเถรสมาคม
- แผนฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม
- เจ้าคณะใหญ่ (หน)

1 คณะกรรมการขับเคลื่อน ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ

2 อนุกรรมการฯ ฐานข้อมูล และรายงานสุขภาพพระสงฆ์ไทย

3 อนุกรรมการฯ ยุทธศาสตร์ และติดตาม ประเมินผล

4 กระทรวงสาธารณสุข
คณะกรรมการพัฒนาการจัดระบบบริการสุขภาพสำหรับพระภิกษุสงฆ์ สามเณร และผู้นำทางศาสนา

5 สปสช.
คณะทำงานขับเคลื่อนสุขภาพ คณะพระสงฆ์ พระสงฆ์และสามเณร ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

การขับเคลื่อนงานปี 2568–69

- การจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนธรรมนูญฯและการรับฟังความเห็นระดับหน
- การจัดทำระบบฐานข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์
- รายงานสุขภาพพระสงฆ์สามเณร
- การพัฒนาและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์ระดับพื้นที่/ธรรมนูญโรงเรียนพระปริยัติธรรม
- การยกระดับการสร้างเสริมสุขภาพพระสงฆ์ ผ่านการดำเนินงานต่าง ๆ/ เช่นวัดส่งเสริมสุขภาพ วัด ประชา รัฐ สร้างสุข ศูนย์ประสานงานสุขภาวะวิถีพุทธ ฯลฯ
- การพัฒนาการเข้าถึงสิทธิบริการสุขภาพพระสงฆ์ และกุฏิชีวาภิบาล
- การขับเคลื่อนงานพระคิลานุปัฏฐาก /พระสงฆ์สาธารณสงเคราะห์ / พระคิลานธรรม

การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์ ร่วมกับกลไกคณะสงฆ์ปกครอง (ภาค/จังหวัด/อำเภอ/ตำบล/วัด)

- **ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์ล้านนา**
- **ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์จังหวัด**
- **การสนับสนุนงานอปต. ด้านสุขภาพอนามัย**

ผลการดำเนินงานที่สำคัญจากการขับเคลื่อน

1
ฐานข้อมูล (เลขประจำตัวประชาชน) พระสงฆ์สามเณร จำนวน **247,000 รูป** จากเดิม **29,000 รูป**

2
พระภิกษุและสามเณร ได้รับการตรวจสอบสิทธิ เพื่อเข้ารับบริการสาธารณสุข **198,482 รูป** (HDC)
สิทธิข้าราชการ **7,174 รูป**
ประกันสังคม **11,185 รูป**
UC **166,303 รูป**
ต่างด้าว **1,819 รูป**

3
พระภิกษุได้รับการตรวจคัดกรองสุขภาพ จำนวน **81,542 รูป** และภายใต้โครงการดูแลสุขภาพพระสงฆ์ และผู้นำทางศาสนา (กระทรวงสาธารณสุข) (68,864 รูป)

4
พระคิลานุปัฏฐาก ที่ผ่านการอบรมแล้ว จำนวน **14,754 รูป**

5
มีวัดส่งเสริมสุขภาพ ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน รับรอง **20,727 แห่ง**

6
มีวัดร่วมพัฒนาชุมชนคุณธรรม **4,911 วัด**

7
กุฏิชีวาภิบาล/สถานชีวาภิบาลในวัด **จำนวน 134 แห่ง** (ผ่านเกณฑ์แล้ว 88 แห่ง)

8
เกิดกลไกขับเคลื่อนด้านสุขภาวะพระสงฆ์
(กระทรวงสาธารณสุข/สปสช.) ตามแนวทางธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ)

9
เกิดการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติศาสนกิจด้านสุขภาพพระสงฆ์
(พระคิลานุปัฏฐาก, พระคิลานธรรม, พระสงฆ์สาธารณสงเคราะห์)

10
เกิดการเชื่อมโยงสู่ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์ในระดับพื้นที่
(ล้านนา/สุโขทัย/แพร่/ตรัง)

ข้อมูลจากการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567

10 อันดับโรคในการใช้บริการผู้ป่วยนอก ในกลุ่มพระสงฆ์

อันดับ	ICD 10 : โรค	จำนวนการใช้บริการผู้ป่วยนอก(ครั้ง) ในประชากร UC สิทธิย่อยพระสงฆ์ 2564	2565	2566	2567	เปลี่ยนแปลง 2567: เฉลี่ย 3 ปี (64-66)
1	I10 : ความดันโลหิตสูง	109,695	95,245	94,323	101,466	2%
2	E11 : เบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน	75,385	65,999	66,734	71,074	2%
3	E78 : ความผิดปกติของเมตะบอลิซึมของไลโปโปรตีนและภาวะไขมันในเลือด	61,217	54,633	59,208	69,268	19%
4	N18 : ไตเรื้อรัง	36,703	33,011	37,808	44,131	23%
5	J44 : ปอดอุดกั้นเรื้อรังแบบอื่น	14,783	12,754	13,520	14,779	8%
6	M62 : ความผิดปกติอื่นของกล้ามเนื้อ	10,842	9,721	10,956	13,031	24%
7	M10 : โรคเกาต์	11,564	10,213	10,580	11,972	11%
8	J00 : คอหอยส่วนจมูกอักเสบเฉียบพลัน (ไข้หวัด)	8,584	9,932	9,384	11,475	23%
9	K30 : อาหารไม่ย่อย	12,927	11,524	10,812	11,474	-2%
10	N40 : การเจริญเกินของต่อมลูกหมาก	9,583	9,265	9,792	11,412	20%
	รวมการใช้บริการผู้ป่วยนอกทั้งหมด	**983,471**	**915,590**	**941,080**	**1,068,212**	**13%**

ข้อมูลจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กุมภาพันธ์ 2568

จากการเชื่อมโยงข้อมูลพระสงฆ์ทำให้ทราบว่า พระสงฆ์อาพาธ และต้องเข้ารับการรักษา ด้วยอาการอาพาธจากโรค NCDs